

Rahvusvaheline konverents „The Modern Problems of Astronomy“

Mario Mars

11.-19. augustil õnnestus mul viibida professor Tsessevitsi sajanda sünniaastapäeva mälestuseks pühendatud rahvusvahelisel konverentsil. See üritus toimus Odessas, mis on Musta mere ääres asuv üks tähelepanuväärsemaid Ukraina linnasid. Minu ülesandeks oli osaleda stendiettekandega astronoomia populariseerimise valdkonnas, tutvustamaks Tallinna Tähetorni tegemisi ja arengusuundasid alates selle rajamisest. Posteril pealkiri oli „The Tallinn Public Observatory in changing conditions“.

Ettekujutused enne lähetust

Kuna ma pole kunagi varem Ukrainasse sattunud, siis ootas seal ees palju uut ja avastamisväärtset. Ettekujutuse kohaselt pidi see riik olema alles heaolu poole pürgiv, seega võis oodata sealt kõike ning see pidas tagant järele tarkusena ka paika. Mäletan, et uudistekünnist ületas mitte pikka aega tagasi toimunud niinimetatud „Oranz revolutsioon“. Ukraina kohta ma teadsin, et see on väga viljaka mullastikuga agraarmaa, seal räägitakse peamiselt vene keelt ja 21 aastat tagasi toimus seal „Tšernobõli katastroof“, mida võib nimetada ka kõige hullumeelsemaks füüsikute eksperimendiks läbi aegade. Musta merd, mille ääres see linn asub, kujutasin ette väga ilusa siseveekoguna, sest lapsepõlves ma nägin äärmiselt kenasid pilte Jaltast selle mere taustal. Odessa kohta olin kuulnud vaid seda, et seal elavat palju juute ja see on väga lühikese ajalooga linn.

Sõidu algus ja esimesed muljed

Esiteks tuli valida välja, millisel viisil Odessasse kohale jõuda. Kuna sihtpunkti otse lennata polnud võimalik, siis tuli jõuda Odessasse, kas kolme lennukiga Viini ja Moskva kaudu või ainult ühe ümberistumisega Prahas. Valisin selle viimase, mis lühendas oluliselt sõiduaega. Lennujaama oli vastu tulnud Odessa observatooriumi töötaja, kes paraku oskas ainult vene keelt. Seetõttu tuli mul juba esimestel minutitel meelde tuletama hakata unustatud keelelisi oskuseid. Esimesed muljed ongi liikluskultuurist nagu see enamasti kipubki olema. Esmapilgul tundus olevat liikluses suur kaos, sest puudusid sõidurajad ja liiklusemärgid tundus märksa vähem mõjuvõimu olevat kui liiklusevahendite suurusel. Hästi palju liikus ringi väikebusse ning need võtsid reisijaid peale igal pool mujal, kuid mitte peatustes. Juhtusin nägema olukorda, kus buss avas ukse ka keset ristmiku. Linnapilt sarnanes sellele, mida võis näha Eestis 15 aastat tagasi. Hästi palju oli nurgataguseid poode ning arbuuse müüdi tänavanurkadel 24 tundi järjest, mis tähendab seda, et arbuuside hunnik seisab seal seni, kuni ära ostetakse ja öösel magab müüja samas kohas. Hulkuvaid koerasid paistis olevat igal pool ohtrasti. Kuna mu elupaik asus küllalt esinduslikus linnajaos, mis paiknes küllalt lähedal vanalinnale, siis võib öelda, et silma hakkas palju arhitektuuriliselt parema väljanägemisega ehitisi, kui seda Tallinnas on. Hästi palju oli mereäärses Arkaadia linnaosas ehitusjärgus olevaid pilvelõhkujatele sarnanevaid kõrghooneid, mis sarnaneb kinnisvaraärile Eestis.

Mind majutati üliõpilaste ühiselamusse seitsmendale korrusele. Selles majas kõige kaasaegsem asi tundus olevat lift, sest näiteks kasvõi toa võti nägi välja nagu aida võti 100 aastat tagasi. Kahe toa peale oli dusiruum ja WC. Koridoris oli külmutuskapp „Saraatov“,

mille vanuseks ma pakun 50 aastat ja mis tegi auruveduri helisid. Kahjuks pole võimalik sõnades võimalik edasi anda ehedat pilti dusiruumist. Mingil põhjusel asetses see põranda tasapinnast pool meetrit kõrgemal ja uksepakk oli samuti arvestatava kõrgusega (et saaks tõkkejooksu vist harjutada). WC-s oli hulgaliselt plastikpudeleid, mis olid kõik veega täidetud, vihjates sellele, et antud majas sageli vett pole. Kui korraks rääkida ilmast, siis mind häiris juba esimestest hetkedest peale leitsak, mis ei võimaldanud end normaalselt tunda. Lisaks temperatuurile oli õhus väga palju õhuniiskust. Loodus nägi välja nagu sügisel. Kohalikud ütlesid, et kuu aega tagasi olevat olnud õhutemperatuur üle 40 kraadi ja seetõttu polnud praktiliselt kusagil rohelist muru ja puulehed langesid. Heas seisukorras olid vaid akaatsiad.

Ametlik osa

Konverents toimus kohalikus kommertskoolis, mis asus endises parteimajas, nii et selle koridorid ja teised ruumid oli ohtralt kaunistatud viisnurkadega ja „teeneliste“ isikute skulptuuriliste elementidega. Ettekanded esitati auditooriumis ja klassides. Kogu nädal möödus üsna tõises meeleolus, mis oli üpris väsitav. Seda tänu sellele, et kuigi oli tegemist rahvusvahelise konverentsiga, siis peamiseks töökeeleks kujunes vene keel. Konverentsi teemadeks oli: füüsikaliselt muutlikud tähed, spektroskoopia, raadioallikad, satelliidiuuringud, meteoriasoonia, vaatlustehnika ja astronoomia haridus ning populariseerimine. Püüdsin külastada küllalt erinevaid sektioone. Ettekandeid oli väga erinevaid alustades amatöörastronoomiast lõpetades pedagoogiaga. Suures auditooriumis juhtus üks vahejuhtum, mis seisnes selles, et üks ülevalt alla avanev aken kukkus loengu ajal ootamatult vastu teist ja aknaklaas purunes tükkideks külvates mitmeid inimesi üle kildudega. Vahejuhtum lõppes õnnelikult, see tähendab seda, et keegi vigastada ei saanud, vaid pääseti kerge ehmatusega. Kuna tegemist oli rahvusvahelise konverentsiga, siis pani mind imestama asjaolu, et ei olnud võimalik kasutada internetti. Sain alles viimastel päevadel teada, et ühes ruumis oli võimalik kasutada (umbes 200 konverentsil osaleja kohta) 3 arvutit 2 tundi päevas.

Kultuuriprogramm ja vaba aeg

Ehkki tegemist oli heal tasemel ja küllalt tiheda graafikuga konverentsiga, oli korraldajate poolt välja töötatud mõningane kava, mis võimaldas vaba aega sisustada. Meeldejäädavamad nendest olid kahtlemata õhtune kruis Mustal merel ja Tairovi Instituudi külastus, mis kujunesid üpris meeleolukateks. Tairovi Instituut on Odessa lähedal asuv viinamarja istandus, kus tegeletakse aktiivselt sortide aretusega ja nendest kvaliteetveinide valmistamisega piiratud koguses. Professor Tairov oli selle istanduse rajaja ning väga silmapaistev asjatundja sellel alal. Viinamarja istandusse sõideti õhtusel tipptunnil „Ikarus“ bussiga, mis tekitas tuttava tunde. Tähelepanuväärne on see, et umbes 40-kohalisse bussi mahutati ära kusagil 70 inimest, mis saab võimalik olla ainult endistes nõukogude riikides. Samuti oli kummaline tunne kui buss sõitis kaherajalisel teel kahe sõiduauto vahel. Pärast põhjalikku muuseumi külastust oli ette nähtud veinide degustatsioon. Külastust ja degustatsiooni viis läbi ülienergiline giid, kes olevat selles ametis alles algaja ja seetõttu seletas ta kõiki nüansse äärmiselt detailselt. Inimesed, kes olid varem seal käinud, nad olid üpris kannatamatud, et saaks algust teha kohalike veinide maitsmisega. Kõik pandi suure laua äärde, mis oli kaetud rikkaliku suupistete valikuga. Kuna ma pole varem kokku puutunud taolise tegevusega, siis sain ma nii mõndagi teada, missuguse kujuga näevad välja degustatsiooni klaasid, kuidas tunda ära tammevaatides valminud veinide järelmaitseid ning kuidas toimub veinide hindamine. Algust tehti valgest kuivast veinist

ja lõpetati aristokraatide veinidega, kus piirituse protsent on juba täiesti arvestatav. Kokku sai maitsta 14 eri marki veini ja kui ma õigesti aru sain, siis kõik need on toodetud Tairovi Instituudis ja mitmed nendest on kõrgelt hinnatud. Viieteistkümnes klaas valati ääreni täis seda veini, mis sulle kõige rohkem meeldis. Giid rääkis kogu selle aja vahetpidamatult ja väga energiliselt ning ta suutis ennast unustades kaaslase klaasi põrandale kildudeks kukutada. Tagasiteel lauldi juba rahvuslikke laulusid vene keeles.

Kuna ma saabusin logistilistel põhjustel konverentsipaika päev varem, siis mul jäi üks vaba päev aklimatiseerumiseks ning enda kohalike oludega kurssi viimiseks. Mainimata jäi, et ühiselamus jagasin ma tuba odessalasega (Mihhail Avdeenko) ning tänu temale õnnestus mul kohaliku eluga palju enam tutvuda. Sellel vabal päeval oli ta nõus mulle giidiks hakkama. Alustasime tuuri rongijaamast ja suundusime jalgsi läbi vanalinna Odessa kõige suuremasse sadamasse. Sellest päevast jäi mulle kõige rohkem meelde Odessa Muusika Akadeemia orkester, umbes 100 kassiga täidetud õu ja pronksist tool, mis on pühendatud tuntud teosele 12. tooli. Nii palju sain lisaks teada, et odessalased ei ole täielikult pühendunud tööle, vaid nad oskavad elu nautida. See tähendab seda, et öösiti oli raske magada kuna igal tänavanurgal mängis muusika hommikuni välja ja peamiseks artistiks oli Verka ning ilutulestikku lasti vahetpidamatult. Odessa rahvaarvuks ametlikel andmetel on veidi üle miljoni, kuid inimesi pidavat elama seal oluliselt rohkem.

Kokkuvõtteks

Konverentsil osalemine ja Ukrainas viibimine olid mulle esmakordseteks kogemusteks. Teadaolevatel põhjustel õnnestus mul praktiseerida vene keelt ja tunda kohalike inimeste vastutulelikkust. Silma hakkas see, et ka Ukraina on globaliseerumise ning suurte muutuste teel, samas väga palju nähtavaid asju oleks vaja paremaks teha. Näiteks, mind häiris see, et tänavatel oli väga palju hulkuvaid koeri ja väga vaestest inimestest polnud ka puudust. Imestama pani see, et ühistransport on väga odav (3-4 krooni pilet), kuigi bensiini hinnad olid Eestiga täiesti võrreldavad. Kahjuks ei õnnestunud mul külastada delfinaariumi ja teatrit ning ka korduvate palvete peale, külastada Odessa observatooriumit, ei reageeritud. Soovitan kõigile, kes harrastavad šokiturismi, lähiajal Odessat külastada, sest väga palju on näha nõukogulikke sümboleid, tavasid ja tunda vastavat suhtumist ka omal nahal.

Foto 1: Vaade Odessa üliõpilaselamu rõdult. Ehitustegevust võis seal kohata tõesti igal sammul.

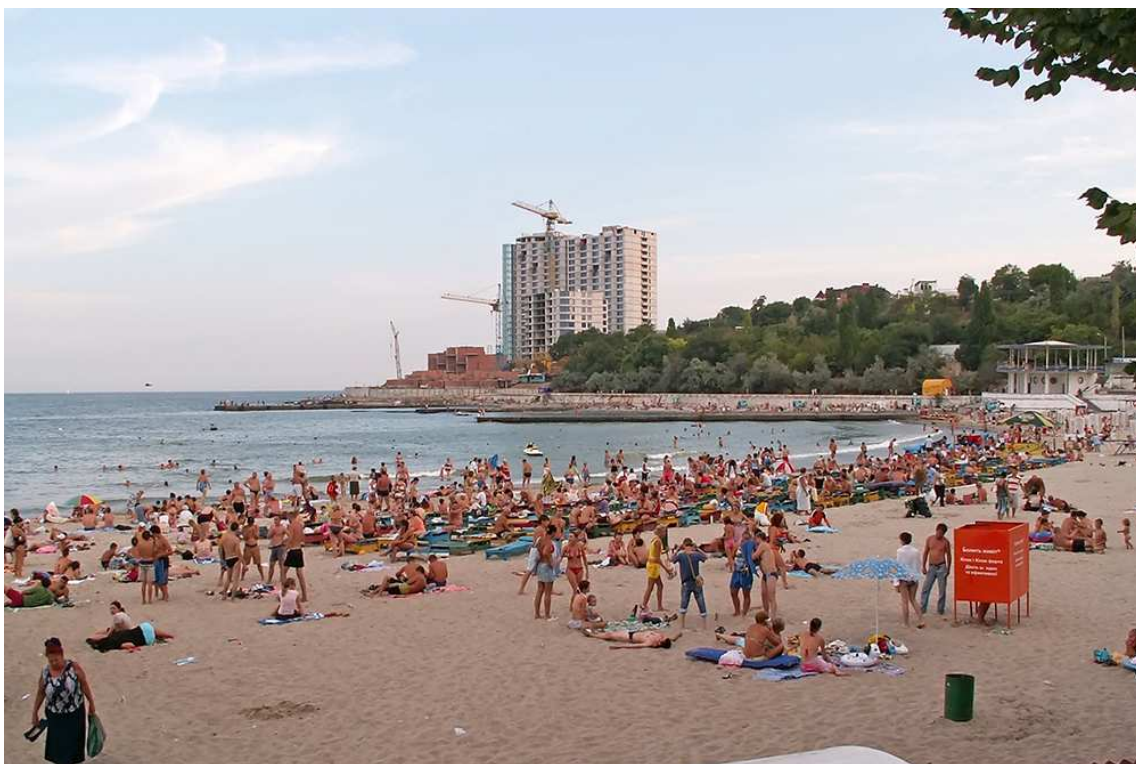

Foto 2: Kohalik rand tundus küllalt populaarne koht ka õhtul.

Foto 3: Odessa keskpunkt.

Foto 4: Autor maokandjatega.

Foto 5: Trepiastmed, mis viivad Odessa linna ühe edukama üleschitaja Duc de Richelieu monumendini.

Foto 6: Mitu kassi on pildil? Selles sisehoovis pidavat elama alaliselt üle 60 kassi. Kodutuid loomi on Odessas ohtrasti.

Foto 7: Muusikaelamus. Esines Odessa Muusikaakadeemia puhkpilliorkester, kes pidavat tegema seda sellepärast, et neile meeldib seda teha.

Foto 8: Purskkaev Ostap Benderi nimelise väljaku ääres ja kontserdi nautijad.

Foto 9: 12 tooli ja ihaldatud aare.

Foto 10: Ekskursioon Tairovi Instituuti. Kõik need inimesed toodi kohale ühe bussiga!

Foto 11: Terviseks! Aktiivne giid ja degusteerimise proff.